

Arkkist. nro. 211/3.11.2004 Puhonpää & K. M

1000 00 0354
määrä

28.10.04

**JÄMSÄNKOSKEN MIEKKAINPETÄJÄN
PAINANTEIDEN KOEKAIVAUS**
Kreetta Lesell 2004

MUSEOVIRASTO

TIIVISTELMÄ

JÄMSÄNKOSKEN MIEKKAINPETÄJÄN PAINANTEIDEN TARKASTUS

Museovirasto, arkeologian osasto

Tutkija: FK Kreetta Lesell

Miikka Kumpulainen Keski-Suomen museosta löysi vuonna 2003 neljä matalaa painannetta hiekkapohjaisessa mäntymetsässä Jämsänkoskelta, läheltä Miekkainpetäjän hautausmaata. Painanteet olivat pienehköjä ja soikeita. Niiden tarkempi tutkiminen tuli ajankohtaiseksi lähistölle suunnitellun tielinjan vuoksi.

Vuoden 2004 tutkimusten tavoitteena oli selvittää, olivatko painanteet esihistoriallisia ja vaativatko ne lisätutkimuksia. Tutkittava alue kairattiin ja koekuopitettiin. Tutkimuksissa selvisi, että painanteet olivat selkeästi ihmisen tekemiä. Niissä ei kuitenkaan ollut havaittavissa mitään sellaista, mikä viittaisi niiden olevan esihistoriallisia. Alueella ei tarvita lisätutkimuksia ja se voidaan vapauttaa rauhoituksesta.

Sisällys:

Sisällysluettelo	1
Arkistotiedot	2
Peruskarttaote	3
1. Johdanto	4
2. Aikaisemmat tutkimukset ja tutkimuksen tavoite	4
3. Sijainti ja topografia	4
4. Miekkainpetäjän painanteet	5
5. Tutkimukset	5
6. Yhteenveto	6
MV-negatiiviluettelo	7
Kuvat	8-9

Arkistotiedot

Jämsänkoski Miekkainpitäjä

Peruskartta 2233 07 JÄMSÄ

x=6865970, y=2560450, n. z= 135 m mpy pkoo 6866880, ikoo 3402720, n. z= 135 m mpy

Museovirasto / arkeologian osasto

Kaivausten johtaminen ja raportin laatiminen: FK Kreetta Lesell, Museovirasto

Kunta: Jämsänkosken kaupunki

Kiinteistötunnus: 183-403-0001-0781

Maanomistaja: Jämsänkosken kaupunki

Maksaja: Jämsänkosken kaupunki

Budjetti: 1600,00 €

Kenttätyöaika: 24. - 26.5. 2004

Löydöt: -

Aikaisemmat tutkimukset: Miikka Kumpulainen Keski-Suomen museosta, tarkastus vuonna 2003

Aikaisemmat löydöt: -

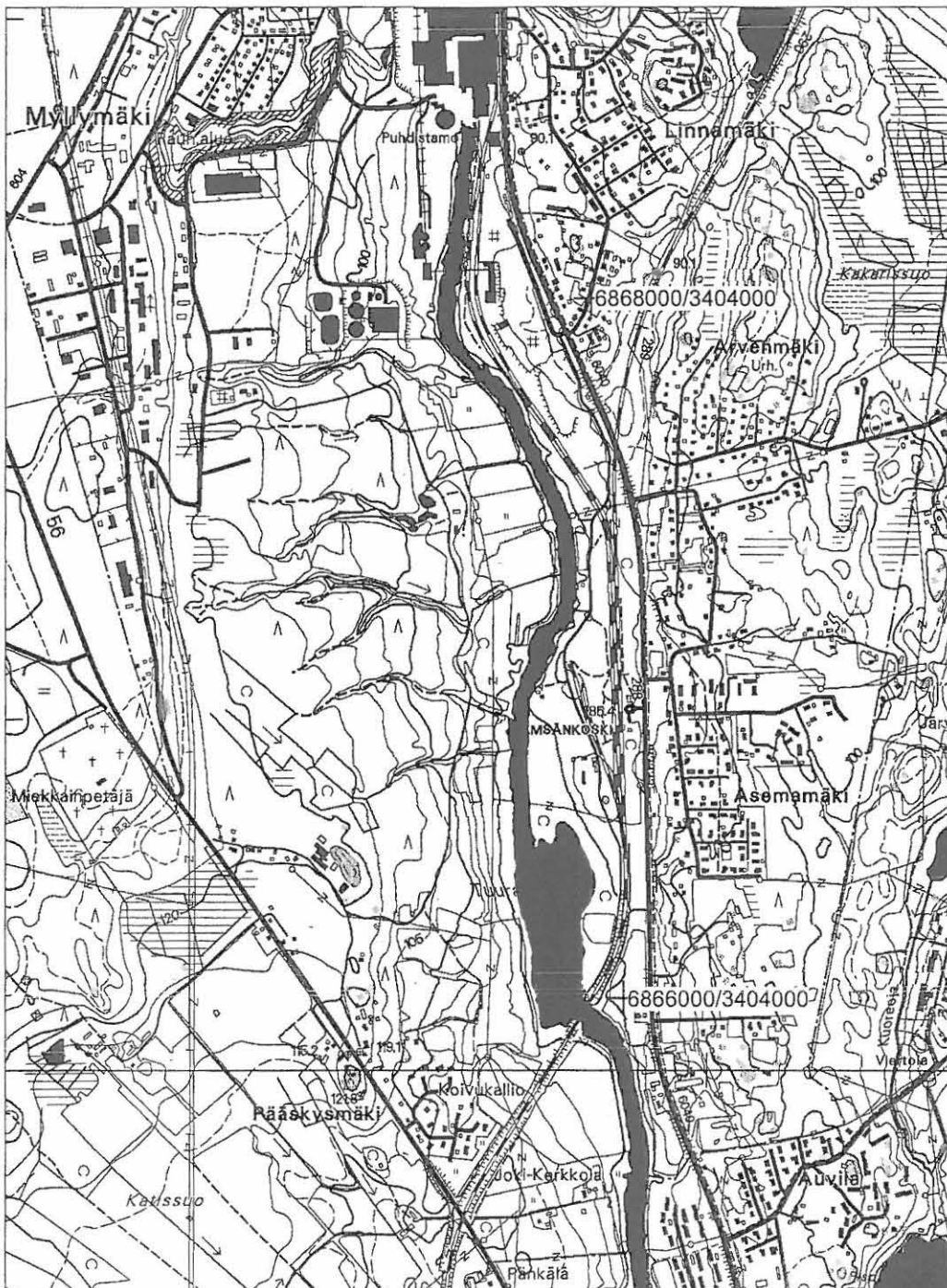
Peruskarttaote: s. 3

Valokuvat: s. 8-9, negatiivit 132010-132014

Peruskarttaote 223307 JÄMSÄ MK 1: 2000

pkoo 6866880, ikoo 3402720, z=135 mmpy

Alue merkitty punaisella

1. JOHDANTO

Keväällä 2004 allekirjoittanut sai Museoviraston arkeologian osastolta tehtäväkseen kartoittaa ja tutkia neljä painannetta, joiden epäiltiin olevan esihistoriallisia. Painanteiden tutkiminen tuli ajankohtaiseksi lähistölle suunnitellun tielinjan vuoksi. Koska painanteiden tutkiminen oli muinaismuistolain 15 § mukainen, kaivaukset kustansi hankkeen toteuttaja, Jämsänkosken kaupunki. Kaivausten yhteenlaskettu budjetti oli 1600,00 €. Tutkimuksen teki allekirjoittanut FK Kreetta Lesell. Kenttätyöt tehtiin 24. - 26.5. 2004 välisenä aikana.

2. AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET JA TUTKIMUSTEN TAVOITE

Paikka on saanut nimensä ns. Miekkainpetäjästä, joka on suojeltu kelohonka Myllyharjuntien ja Jämsästä Jämsänkoskelle menevän tien välissä, aivan Jämsästä Jämsänkoskelle menevän tien vieressä. Tarinan mukaan kelohonka on 1700-luvulla venäläisiä vastaan käydyn taistelun muistomerkki. Myös paikalla oleva Miekkainpitäjän hautausmaa on saanut siitä nimensä.

Miikka Kumpulainen Keski-Suomen museosta on tarkastanut paikan lokakuussa 2003. Hän havaitsi alueella neljä matalaa painannetta terassilla hiekkapohjaisessa mäntymetsässä. Painanteet ovat pienehköjä ja soikeita. Hänen mukaansa painanteet voisivat olla kivikautisia asuinpainanteita.

Vuoden 2004 tutkimusten tavoitteena oli selvittää, ovatko painanteet esihistoriallisia ja vaativatko ne lisätutkimuksia. Tutkimukset aloitettiin kartoittamalla painanteet. Tämän jälkeen koko tutkittavaa aluetta kairattiin ja koekuopitettiin.

3. SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Jämsänkosken Miekkainpetäjän painanteet sijaitsevat Jämsän kirkosta noin 3 km luoteeseen, Jämsän ja Jämsänkosken rajan läheisyydessä, Myllymäen teollisuusalueen eteläpuolella. Sijainti on n. 30 - 50 m koilliseen Miekkainpitäjän hautausmaasta, Myllyharjuntien itäpuolella, vain muutaman metrin päässä tiestä.

Painanteet sijaitsevat terassilla, jonka Mäntyharjuntie halkaisee. Tien itäpuolella, jossa painanteet sijaitsevat, terassista on jäljellä vain kapea kaistale. Terassi on laaja ja tasainen, mutta terassista itään rinne laskee melko jyrkästi useamman metrin.

Terassilla kasvaa mäntyjä, kuusia ja hiukan lehtipuita, aluskasvillisuus on varpuja ja sammalia. Rinteessä puusto muuttuu enemmän lehtipuuvoittoiseksi. Maaperä terassilla on karkeahkoa hiekkaa.

4. MIEKKAINPETÄJÄN PAINANTEET

Painanne I on kahdesta eteläisimmästä painanteesta lännempänä oleva. Se on läpimitaltaan n. 3-3,5 m. Painanne II on tästä painanteesta 5 m koilliseen ja läpimitaltaan on 2-3 m. Painanne III on painanteesta I n. 16 m pohjoiseen ja läpimitaltaan se on 3-3,5 m. Painanne IV on painanteesta III n. 34 m pohjoiseen. Nämä painanteet ovat Miika Kumpulaisen löytämiä.

Tutkimusten aikana edellisten lisäksi löydettiin kaksi uutta, hyvin epämääräistä painannetta, joista toinen on painanteesta IV n. 50 m pohjoiseen samalla puolella tietä kuin muut. Toinen uusista painanteista on taas on tien länsipuolella painanteesta III n. 50 m luoteeseen. Kaikki painanteet ovat matalia, eikä niissä ole havaittavissa valleja eikä juoksutusrännejä.

5. TUTKIMUKSET

Aluksi koko terassi kairattiin n. 5 - 10 m välein. Tällöin myös kaikkia painanteita kairattiin. Kairattaessa havaittiin, että painanteiden kohdalla oli hiilipitoista maata, muualla oli puhdas podsolmaannos. Tämän jälkeen alueelle kaivettiin koekuoppia. Koekuopat olivat suuruudeltaan n. 50 x 50 cm ja n. 60-70 cm syviä. Painanteiden välille kaivetuista koekuopista ei saatu löytöjä eikä niissä havaittu muutakaan muinaisjäännökseen viittaavaa.

Painanteeseen I kaivettiin yksi koekuoppa. Siinä oli katkeileva ohut huuhtoutumiskerros, jonka jälkeen n. 70 cm syvyyteen oli löysää nokimaata. Painanteeseen II kaivettiin kaksi koekuoppaa. Niissä oli katkeileva ohut huuhtoutumiskerros, jonka jälkeen n. 50-60 cm syvyyteen oli löysää nokimaata. Painanteeseen III kaivettiin yksi koekuoppa. Siinä oli katkeileva ohut huuhtoutumiskerros, jonka jälkeen n. 60 -70 cm syvyyteen oli hyvin tummaa nokimaata. Painanteeseen IV kaivettiin yksi koekuoppa. Siinä oli katkeileva ohut huuhtoutumiskerros, jonka jälkeen n. 70 cm syvyyteen oli tummahkoa nokimaata. Painanteisiin kaivetuista kuopista ei saatu löytöjä.

6. YHTEENVETO

Jämsänkosken Miekkainpetäjän painanteet olivat selkeästi ihmisen tekemiä. Niissä ei kuitenkaan ollut havaittavissa mitään sellaista, mikä viittaisi niiden olevan esihistoriallisia. Tätä tukee varsinkin koekuopissa ollut ohut katkeileva huuhtoutumiskerros. Pyyntikuopiksi painanteet olivat pieniä ja matalia. Tervahautoiksi ne olivat pieniä ja niistä puuttui juoksutusränni. Mahdollisesti painanteet olivat historiallisen ajan naurishautoja tai hiilimiiluja. Vaikka varmuutta ei voitu saada painanteiden tarkoituksesta, voidaan niitä selkeästi pitää historiallisia. Alueella ei tarvita lisätutkimuksia ja se voidaan vapauttaa rauhoituksesta

Helsingissä 17.8.2004

Tutkija Kreetta Lesell

JÄMSÄ MIEKKAINPITÄJÄ 2004
MV-NEGATIIVILUETTELO negatiivit
Kuvannut Kreetta Lesell

- 132010 Yleiskuva alueesta. Painanteet ovat tien oikealla puolella, lähellä linja-auto pysäkkiä S-N
- 132011 Painanne I. N-S.
- 132012 Painanne II. N-S.
- 132013 Painanteeseen III tehty koekuoppa. S-N.
- 132014 Painanteeseen IV tehty koekuoppa. W-E.

JÄMSÄNKOSKI MIEKKAINPETÄJÄ
K. Lesell 2004

s. 8

f 132010

Yleiskuva alueesta. Painanteet ovat tien oikealla puolella lähellä linja-autopysäkkiä. S-N

f 132011

Painanne I. N-S

f 132012

Painanne II. N-S.

Kuv. K. Lesell

s.9
JÄMSÄNKOSKI MIEKKAINPETÄJÄ
K.Lesell 2004

f 132013

Painanteeseen III tehty
koekuoppa. S-N.

f 132014

Painanteeseen IV tehty
koekuoppa. W-E.

Kuv. K.Lesell